

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Petri De Dusburg, Ordinis Teutonici Sacerdotis, Chronicon
Prussiae**

Petrus <de Dusburg>

Francofurti ; Lipsiae ; Regiom. Pruss., 1679

Cap. CCII. De Conversione cujusdam Sudowitae & mirabili facto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11850

Hartmannus C. de Helderungen VIII. Mag. Gener. Ord. Teut.

Manoldus de Sterenberg XI. Magister in Prussia Prov

& familiam captivavit, sic quod Sudovvita hic plus perdiderunt, quam in Sambia sunt lucrati.

ANIMADVERSIONES.

(a) Chronicon Germanicum MS. antiquum in 4. habet CC.

(b) Idem Chronicon habet CC.

CAP. CCI.

De

Bello Fratris Ulrici contra Sudovvitas.

Hic frater Ulricus totus fuit magnanimus. Audebat enim aggredi ardua facta, quæ meticulosus inspicere formidabat, multa & infinita damna intulit Sudovvitis, totiens contra eos bellum movit, quod Magister timens ex hoc sibi aliquid notabile periculum evenire, prohibuit eum ne de cætero ipsos impugnet sine sua licentia speciali. Et cum quæreretur ab eo quare sic infestus esset ipsis? Respondit, non curarem quid agerem, ut possem vulnerari ab eis V. vulneribus, sicut Christus pro me fuerat vulneratus; & sic factum fuit ei, quia Sudovvita tandem ipsum in bello vulnerantes, V. vulneribus occiderunt.

CAP. CCII.

De

Conversione cujusdam Sudovvita & mirabili facto.

Hoc tempore quidam Nobilis Sudovvita dictus Ruffigenus cum omni Domo & familia venit ad Commendatorem de
N n Balga

*Hartmannus C. de Heldringen VIII. Mag. Gen. Ord. Teuton.
Mangoldus de Sterenberg XI. Mag. Pruff. Provinc.*

Balga & cum vellet interesse (a) divinis, prohibitus fuit; Cujus Prohibitionis causa cognita, baptizatus fuit cum omni familia sua, & statim post baptisma incepit infirmari, positusque ad lectum misit pro quodam fratre Sacerdote de Balga, qui ipsum baptizaverat, petens ab eo humiliter, ut ipsum in fide Christi informaret, quod ipse Sacerdos cum omni diligentia adimplevit & circumspiciens vidit de lignis factum ad pedes ipsius signum Crucis, quod ipse Sudovvita sibi jusserat præparari; de quo Sacerdos admirans, quod talis eodem die baptizatus tantam ad fidem Christi gratiam haberet; cœpit inquirere utrum ante susceptam fidem aliquid boni egisset? Respondit, quod multos Christianos interfecisset, de aliquo bono facto nihil sciret, præter hoc solum, quod dum ipse cum magno exercitu intrasset Poloniam, quidam Sudovvita imaginem B. Virginis Mariæ cum filio in gremio gerentem deportavit, & in reditu dum cum lanceis suis ad dictam imaginem sagittarent, ipse de hoc dolens, violenter rapuit & cuidam Christiano dedit dicens: Accipe imaginem istam Dei tui & reporta ad locum, ubi in reverentiâ debita habeatur: Quo facto apparuit ei B. Virgo in specie & habitu pulcherrimo in somnis & dixit, hoc obsequium quod mihi fecisti in imagine mea, tibi in regno filii mei refundetur; Quod cum ipse Sudovvita sacerdoti retulisset, statim quasi eodem die in Domino feliciter obdormivit.

ANIMADVERSIO.

(a) Quemadmodum Ethnici alios non suæ Religionis homines à sacris suis arcebant, secundum illud Virgilii *Aneid. 6. Procul è Procul este prophani* (quod etiam de Pruffis gentilibus refert Helmoldus *l. 1. Chron. Slav. cap. I.*) sic è contrario Christiani antiquitus cavebant, ne Ethnici ad sacra spectanda admitterentur. Sed & ipsi Catechumeni dimitti solebant antè S. Eucharistiæ celebrationem.
Vid.

*Hartmannus C. de Heldringen VIII. Mag. Gen. Ordinis Teut.
Mangoldus de Sterenberg XI. Mag. Prov. Prussiae.*

Vid. Gabr. Albaspin. lib. I. observ. XIX. num. V. p. 91. lib. 1. obs. I. num. V. p. 121. obs. II. num. V. p. 131. & in Comment. ad Concilii Elbertini Can. XVIII. ubi de moribus Christianorum in sacris agit. De Ethnicis verò videatur Barnabas Brisson. lib. I. de formulis. & Petr. Georg. Tholosan. lib. XXXI. Syntagm. Jur. cap. VIII. Ad Ethnicismum redeuntes quomodo cruciferi ejecerint, Vid. Diploma Nuncii Pontif. 1249.

CAP. CCIII.

De

Ædificatione Castri Mergenberg.

ANNO MCCLXXX. castrum Santirii mutato nomine & loco (a) translatum fuit ad eum locum, ubi nunc situm est, & vocatum nomen ejus (b) Mergenburg i. e. Castrum S. Mariæ, ad cujus laudem & gloriam hæc translatio facta fuit.

ANIMADVERSIONES.

AD CAP. CCIII.

- (a) Santirium situm erat eo in loco ubi Vistula & Nogadus confluunt: Nunc verò Mariæburgum ulterius versus Septentrionem ad Nogadum amnem jacet.
- (b) Constat ex hoc Capite Santirium tum fuisse solo æquatum, arcemq; Mariæburgensem veterem fuisse conditam. Cum deindè Sigefridus à *Seuchtwangen* Magister Generalis in Prussiam sedem suam transtulisset, arx Mariæburgensis digna visa est, in qua tantus Princeps domicilium suum figeret. Subsecutis temporibus tantopere est amplificata, ut inter præcipuas orbis terrarum arces numeraretur, quod sequenti versiculo Germanos indicare voluisse, testatur Hennebergerus: *Mergenburg ex luto; Offen ex Saxo; ex marmore Meyland.* Fidlerus etiam Poeta Regiomontanus sic de illa arce:

*Fundamenta latent domibus camerata pro fundis,
Firmior Arctoo nulla sub axe jacet.*

Nn 2

Hodie